

SİVAS İL MÜFTÜLÜĞÜ

ÇEŞİTLİ YÖNLERİYLE **HZ. HASAN**

EDİTÖR
ALİM YILDIZ

BE YAYINLARI

Yayın Nu: 20

Çeşitli Yönleriyle Hz. Hasan

Alim Yıldız

ISBN

978-605-5059-09-5

Kapak & İç Düzen

MNX Grup

0346 221 11 45

Baskı

Dumat Ofset Matbaacılık

Sertifika No: 14021

0312 278 82 00

Yayım

Asitan Yayıncılık Matbaacılık

Rekl. Hiz. Ltd. Şti.

Eski Kale Mh. Elif Sk. Cerit Apt.

Kat: 3 58040 Sivas

Tel: 0346 225 03 41

Faks: 0346 221 11 46

*

Sivas - 2014

Bu kitap Sivas İl Müftülüğü tarafından 11 Temmuz 2014 tarihinde gerçekleştirilen
Hz. Hasan Sempozyumu bildirileri ve 2 ayrı makaleden oluşturulmuştur.

TÜRK DİN MÛSİKÎSİ'NDE HZ. HASAN KONULU ESERLER

Prof. Dr. Ahmet Hakkı TURABİ*

"Mûsikî, insanı Allah'a en ziyade yaklaştıran bir unsurdur ve bu anlamda bütün felsefelerden üstündür" diyen Ludwig van Beethoven, bu cümlesinde mûsikînin menşeyini ve amacını ortaya koymaktadır. Zira "güzel ses" demek olan mûsikî ile aslında "en güzel" olan Allah en güzel seslerle anılmış olmaktadır. O'nu zikreden kullar böylelikle gerçek hüviyetine kavuşmakta ve bundan dolayıdır ki mûsikî gerek ruhlara gerekse bedenlere lââyık-ı vechiyle tesir etmektedir.

İmam-ı Gazzâlî'nin ifadesiyle "udun ve evtârının, bahârın ve ezhârının tesir eylemediği bir kişinin mizâcî o kadar fâsiddir ki bunun ilâcî yoktur".⁵⁴⁴ İnsanlık tarihi kadar eski olan mûsikî, doğumundan ölümüne kadar insanın tüm hayatında yer almaktadır. Semâvî veya gayr-i semâvî, hak veya bâtil tüm inanç sistemlerinde mûsikînin yer aldığı ve diğer sanat dallarından daha çok kullanıldığı bilinen bir gerçektir. Zira William Shakespeare (ö. 1616), mûsikînin insan üzerindeki etkisini "müzik, yerle gök arasındaki her varlığı hiç kimsenin tahammül edemeyeceği bir kudretle sarsar" şeklinde ifade etmektedir.

Mihrabdan doğan ve bu çerçevede asırlarla birlikte gelişen dini mûsikîmiz, hicri aylarımız, mübarek gün ve gecelerimiz, başta Cenab-ı Allah'a yakarışlar olmak üzere, Hz. Peygamber (s.a.v.)'e salat ve selamlar, İslam tarihindeki abide ve örnek şahsiyetleri anma doğrultusunda yazılan sözlerin, güzel bestelerle değerlendirilmesi muvacehesinde ortaya konulmuştur.

Bu meyanda İslam tarihinde gerçekleşen olaylar, tabii olarak edebiyatımızı ve bilhassa edebi malzeme kullanan dini mûsikîmizi de etkilemiştir. Bilhassa Ehl-i Beyt olarak isimlendirdiğimiz Hz. Peygamber (s.a.v.)'in torunları dini mûsikîmizde mersiye, nefes ve ilahi diye isimlendirilen formlarla anılmıştır. Hz. Ali (r. a.) ve Hz. Fatıma (r.anha) başta olmak üzere Hz. Hasan ve Hüseyin (r. anhüma) hakkında birçok eser kaleme alınmış ve ehl-i beyt aşığı, yüreği yarık müslümanlar da bu eserleri bestelemişlerdir. Müminlerin yürek yangınına hafifletmeye yönelik bu mûsikî eserleri, bir müddet sonra ciddi bir form haline gelmiş ve bilhassa tasavvufi hayatımızda derin tesirler bırakmıştır. Gerek tarikat

* Prof. Dr. Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Türk Din Musikisi Anabilim Dalı.

⁵⁴⁴ İbnülemin Mahmut Kemal İnal, *Hoş Sadâ*, İstanbul 1958, s.2.

ayınlarında ve zikirlerinde, gerekse ibadetlerimiz çerçevesinde okuna gelen bu eserler, bize ehl-i beyt muhabbetini vermekte ve ehl-i beyt ile ilgili bilgileri de hatırlatmaktadır.

Bu meyanda kaynaklarda, Resûlullah'a çok benzediği için Hz. Ebû Bekir'in onu, "Ey nebiye benzeyen. Ali'ye benzemeyen" diye sevdiği ve Hz. Ali'nin de buna tebessüm ettiği Hz. Hasan efendimize edebiyatın ve mûsikînin bigâne kalacağı düşünülemez.

Resûl-i Ekrem'in "cennetin efendileri" dediği ve haklarında, "Allahım! Ben onları seviyorum, sen de sev!" diye dua ettiği iki torununu çok sevdiğini, İsteklerini tereddütsüz yerine getirdiğini, onlarla oyun oynadığını, sırtına bindirip gezdirdiğini, hatta secdede iken sırtına bindiklerinde ininceye kadar kalkmadığını belirtir ve onlara olan düşkünlüğünü gösteren birçok rivayet naklederler. Bunlardan biri de şudur: Bir gün Hz. Peygamber minberde iken Hasan ile Hüseyin'in düşe kalka mescide girdiklerini görmüş, konuşmasını yanda keserek aşağı İnip onları bağrına basmış. "Cenâb-ı Hak, 'Mallarınız ve çocuklarınız sizin için birer imtihan vesilesidir' (et-Tegâbün 64/15) derken ne kadar doğru söylemiştir, onları görünce dayanamadım" dedikten sonra konuşmasına devam etmiştir (İbn Mâce, "Libâs", 20; Tirmizî, "Menâkıb", 30; Nesâî, "Cum'a", 30).

Tasavvufta, mûsikînin ruhlar üzerindeki yoğun tesirinden oldukça istifade edilmiştir. Kalplerin kasaveti, mûsikînin ahengiyle yok edilmeye çalışılmış; bir müddet sonra tarikat zikirlerinde bu eserler en önemli yeri almıştır. Hz. Ali (r.a.) efendimiz ve ehl-i beyt, bu konuda en çok zikredilen ve hakkında eser bes-telenen önemli şahsiyetlerdir. Zira Tasavvuf tarihinde varlığı herkes tarafından bilinen on iki tarikata ait silsilenin on bir tanesinin çıkış noktası Hz. Ali Efendimize dayandırılmaktadır. Hatta İmâm-ı Rabbânî'den gelen ve hafî bir tarikat olarak bilinen Nakşîliğin bile üç kolundan ikisinin silsileleri Hz. Peygamberden sonra Hz. Ali ile devam eder. Bu nedenlerle Hz. Ali'yi mutasavvifenin başı sayabiliriz.⁵⁴⁵

İslamiyet'i –genel kanaate göre- toplu bir şekilde kabul eden Türkler, Hz. Peygamber ve Ehl-i Beytine olan muhabbetleriyle temayüz etmişlerdir. Savaşçı bir millet olmaları hasebiyle özellikle Hz. Ali ve Hz. Hamza gibi kahramanlıkları ve cesaretleriyle ön plana çıkmış olan Ashâb-ı kirâmı kendilerine örnek almışlardır. Dolayısıyla Hz. Ali Efendimizin savaşlarını ve kahramanlıklarını anlatan "Cenk-nâme"ler, Hz. Hamza efendimizin gücü ve cesaretini hikâyeye eden "Hamza-nâme"ler Türk İslam Edebiyatı formu haline gelecek ve bu kitapları özellikle uzun kış gecelerinde toplu olarak okuma geleneği başlayacaktır.

⁵⁴⁵ Ubeydullah Sezikli, "Türk Din Musikisi'nde Hz. Ali Sevgisi", *Türk Kültür Coğrafyası'nda Hz. Ali Sevgisi Uluslararası Sempozyum*, İzmir 2009.

Türk Din Musikisinde sadece Hz. Hasan efendimizin konu edildiği eser yok denecek kadar azdır. Bununla birlikte ehl-i beyt konulu pek çok eser içerisinde ism-i şerifi geçmektedir. Bu eserlerde daha çok kardeşi Hz. Hüseyin efendimizin ism-i şerifiyle birlikte zikredilmektedir.

Mersiye

Türk Edebiyatı'nda Kerbela hadisesini anlatan "Mersiye"ler ve bu mersiyelerin besteli hallerine genel olarak "Muharremiyye" denilmektedir.⁵⁴⁶ Bu eserlerin yazılma nedeni, Kerbela'da şedit edilen Ehl-i beyt hakkında duyulan üzüntü ve Ehl-i beyt muhabbetini kalplere yerleştirme çabasıdır. Aynı zamanda genel olarak Ehl-i beyt mensupları için yazılmış manzum eserler de tevşih ve ilahi formunda bestelenmiş ve bunlara "muharrem ilahileri" veya genel olarak "muharremiyye" adı verilmiştir.

Bu mersiyeler, mersiyehanlıkla şöhret bulmuş kişiler tarafından okunmaktadır. Bunları; Bayrâmî Yazıcızâde (V.1451), Sinânî Seyyid Seyfullah (V.1699), Gülşenî Sezâyi (V.1738), Halvetî Zekâî (1812), Nakşibendî Selâmî (V.1813), Bedevî Kazım Paşa (V.1889), Kâdirî Osman Şemsi Efendi (V.1893) olarak sıralayabiliriz.⁵⁴⁷

Yaklaşık XV. Yüzyıldan itibaren gelişmeye başlayan bu manzum türler içerisinde bilinen en eski ve en meşhur manzume, Yazıcıoğlu Mehmed'in (ö. 855/1451) "Muhammediyye"sindeki elli dört beyitlik "Vefâtü'l-Hasan ve'l-Hüseyin" başlıklı manzumedir. Bu manzumede Kerbela olayı, Hz. Peygamber'in mucizesi olarak değerlendirilmekte ve Yezîd, olayın müsebbibi görülerek lanet edilmektedir. Bazı kısımları Muharrem ayındaki toplantılarda mûsiki eşliğinde okunmuştur. Eser tamamen Resûlullâh'ın verdiği ilham ve âdetâ tedris ile yazılmış olup bunu, şu beyitlerde teyit etmektedir; "sana ol vermiş idi bu kitâbı/ pes ilt ona geri işbu kitâbı/ o cümle kâinâtın âfitâbı/ çün emretti bana düzdüm bu kitabı".⁵⁴⁸ Mevlidden sonra en çok şöhret kazanan eser, Yazıcıoğlu Mehmed'in *Muhammediyyesi*'dir. Muhtelif zamanlarda muhtelif kişiler tarafından bestelenen bu eserin XV. yy da bestelenmiş olması muhtemeldir. XVII. yüzyıldan itibaren bazı sanatkârların "muhammediyyehan" diye isimlendirilmeleri eserin mevlid gibi irticâlen ve beste ile okunduğunu göstermektedir. Tamamıyla şer'î bir mahiyet arz eden bu eser halk arasında da aydın zümre arasında da büyük bir takdirle karşılanmıştır.⁵⁴⁹

⁵⁴⁶ Mustafa Uzun, "Muharremiyye", *DİA*, İstanbul, 2006, XXXI, s. 8

⁵⁴⁷ Sadeddin Nüzhet Ergun, *Türk Mûsikîsi Antolojisi*, Rıza Koşkun Matbaası, İstanbul1942, c. II, s. 476.

⁵⁴⁸ Yazıcıoğlu Mehmed, *Muhammediyye* (haz. Âmil Çelebioğlu), Tercüman 1001 Temel Eser, c. I, s. 18

⁵⁴⁹ Sadeddin Nüzhet Ergun, *age*, c. I, s. 13; Sezikli, *agt*

Özellikle *Muhammediyye*'nin halk üzerinde en etkili kısmı "Vefât-ı Muhammed" bahsidir. Çünkü bu bölüm Hz. Fâtıma'nın, dört halifenin, Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin'in vefatlarıyla ilgili mersiyeyle aşere-i mübeşşere ve ashâb-ı suffe'nin tavsifinin ardından bir münacatla sona erer. Bilhassa "Vefâtü'l-Hasan ve'l-Hüseyin", başlıklı elli dört beyitlik kербela mersiyesi muharrem törenlerinde asırlarca okunmuştur.⁵⁵⁰ Muhammediyyehan olarak şöhret bulan isimlerin başında XVII. yüzyılda yaşayan Akbaba imamı Mehmed Zaîfî ve İstanbullu Hâfız Şuhûdî Mehmet Efendi gelir.⁵⁵¹ Mersiye'nin Zâkirî Hasan Efendi tarafından nü-hüft makamında yapılan bestesi Türk dinî mûsikisinde türün en çok rağbet edilen örneklerinden birisi sayılır.⁵⁵²

Mersiyeleler ağıt gibi insanları hüzne ve düşünceye sevk eden melodilerle okunur. Mersiye okumak iyi icrâ yapanların mersiyehanlıkla şöhret bulacakları kadar değer verilen bir konu idi. Yirminci asrın ilk yarısında meşhur olan mersiyehanları Aksaraylı Âmâ Yaşar, Zâkirbaşı Yaşar Baba, Hacı Fâik Bey, Nezih Bey, Said Bey, Hâfız Receb, Arap Ahmed, Hacı Hakkı, Hasan Yümnî, İbrahim Erkal, Karabba Şeyhi Haydar, Kasımpaşa da Hâşimî Dergâh'ı şeyhi Rübâbî Süreyyâ, Cerrahpaşa camii Hatip ve İmamı Hafız Mehmet Ârif Efendizâde na'than Hafız Kemal olarak sıralaya biliriz.⁵⁵³

Nefes

Hz. Hasan Efendimiz'in ism-i şerifinin en sık geçtiği dini mûsikî formumuz "nefes"tir. Bektâşî mûsikîsinin en yaygın türlerinden ve en önemli unsurlarından biri olan nefesler, melodi karakteri olarak küçük usullerle bestelenmiş ve halk mûsikîsinin etkisinde kalmıştır. Aslında bu etki mersiye, nevrûziyye, düvâz gibi diğer türler içinde söylemek mümkündür.⁵⁵⁴ Güfteleri genellikle Bektâşî şairlerin güftelerinden seçilmiştir. Üslup, ilahiler nispetle daha sade, basit ve halk mûsikîsine daha yakın bir karakter arz etmektedir.

Nefeslerde kullanılan Bektâşî raksı, Bektâşî raksanı ve Bektâşî devr-i revanı adlı usuller tamamen bu mûsikîye mahsus ve genellikle bestelenen güfteye göre yapılan usullerdir. Bu nedenle Bektâşî mûsikîsinden başka yerde fazla kullanım alanı bulamamıştır.

⁵⁵⁰ Mustafa Uzun, *agm*, s.586

⁵⁵¹ M.Nazmi Özalp, *Türk Mûsikîsi Tarihi*, Milli eğitim Bakanlığı Yayınları, İstanbul 2000, c.I, s. 457

⁵⁵² Mustafa Uzun, *agm*, s.586

⁵⁵³ Cemalettin Server Revnakoğlu, "Eski Muharremlerde Mersiye ve Aşûre", *En Son Dakika*, İstanbul Kasım 1951.

⁵⁵⁴ Nuri Özcan, "Bektâşî Mûsikîsi", *DİA*, İstanbul 1992, c.V, s.371,372.

Birçok Bektâşî nefesinin şairleri biliniyorsa da bestekarı meçhuldür. Bunda Bektâşî mûsikîşinaslarının adlarını gizlemelerinin (sırretme) rolü büyüktür.

Tabidir ki her tarikatın bir âyini vardır. Özellikle Bektâşîlik gibi esas geleneklerini Anadolu köy ve kasaba Aleviliğinden alan bir tarikatın köklü temellerine dayanan bir ayininin olması da gayet doğaldır. Zira Bektâşî tarikatı törenlerinde icra edilen mûsikî Türk din mûsikîsinde mevlevî mûsikîsinden sonra en zengin mûsikîdir.⁵⁵⁵

Burada şunu da belirtmeliyiz ki; Anadolu Aleviliği müziği ile şehir Bektâşîliği müziği arasında bâriz farklar vardır. Anadolu Aleviliği daha çok halk müziğine yakinken şehir Bektâşîliğinde klasik mûsikîmiz etkili olmuştur. Bunu kullandıkları sazlarda da görmemiz mümkündür. Kullanılan temel saz bağlamadır ve her boyutu kullanılır. Bağlamanın yanında Anadolu'da çöğür, ruzba, ırızva, bulgârî, cura, tambura ve divan sazı kullanılırken bunlara toplu icralarda kabak kemane, eğit, ud, cümbüş gibi mızraplı ve yaylı sazlarda eşlik edebilirdi. Bunun aksine Şehir Bektâşîleri ise klasik mûsikîmizde ki sazlara iltifat etmişlerdir. Muharrem ayı içerisinde yapılan Âyini Cem'ler de semah dönülmez. Bu toplantılarda Hz. Hüseyin ve kerbela üzerine söylenmiş nefesler ve bilhassa mersiye okunur.⁵⁵⁶

Genellikle kalabalık semah ayinlerinde okunan nefeslerde, bazı nakaratlar Batı müziğinde olduğu gibi "kanon" tekniği ile tekrarlanır. Bu tür nefeslere "deste", "takım" veya "erka" nefesi gibi adlar verilmiştir.

Yine kalabalık semahlarda bulunanlardan bazıları "Yâ Allah", "Yâ Şâh", "Hû", gibi sözlerle nefeslerin karar perdelerinden tekrar ederler ki buna da "dem tutmak" denilir. Bütün tarikatlarda kullanılan "perde kaldırma" tekniği de Bektâşî ayinlerinde kullanılır.⁵⁵⁷

Bektâşî mûsikîsi güftelerinin hepsi nefes tarzında olmadığı gibi, şairlerinin bir kısmı da Bektâşî değildir. Bütün Bektâşî tekkelerinin başlıca inanç temellerinden birisi Ehl-i Beyt'e özellikle Hz. Ali'ye karşı beslenen çok güçlü sevgidir. Bu sevgiyi dile getiren hemen her güfte, Bektâşî nefesi tarzında bestelenip okunmuştur. Bunun en çarpıcı örneği ünlü Mevlevî şair Şeyh Gâlib'in "ikrânımıza ser veririz ahde kavîyiz" nakaratlı müseddes tarzındaki şiirinin Bektâşî nefesi olarak bestelenip okuna gelmesidir. Tâhirü'l Mevlevî'nin (v.1951) "müncezib zerrât-ı şems-i Hazret-i Peygamberimiz /Abd-i hass-ı zâtı zehrâ-yı

⁵⁵⁵ Nuri Özcan, *agm*,372.

⁵⁵⁶ Ömer Tuğrul İnançer, "Bektâşî Mûsikîsi" *Dünden Bugüne İstanbul Ansiklopedisi*, Türkiye Ekonomik ve Toplumsal Tarih Vakfı, İstanbul 1994,c. II, s. 130.

⁵⁵⁷ Ömer Tuğrul İnançer, "Bektâşî Mûsikîsi" *Dünden Bugüne İstanbul Ansiklopedisi*, Türkiye Ekonomik ve Toplumsal Tarih Vakfı, İstanbul 1994,c. II, s. 130.

inâyet perveriz/ Bende-i âl-i âbâ hem biz Hüseyinî'lerdeniz güftesi de bu konuda en çok bilinen eserlerdendir.⁵⁵⁸

Bektâşî mûsikîsinde "sırrı saklama" veya "Bektâşî sırrı" kaygısından dolayı pek az kaynağa ulaşılabilir. Bektâşî mûsikîsi ile ilgili nota neşriyatı yok denecek kadar azdır. Bunların en önemlisi Ali Rifat Çağatay, Rauf Yekta, Zekâizâde Ahmet Irsoy ve Suphi Ezgi'den oluşan İstanbul Belediye Konservatuvarı Tasnif ve Tesbit heyeti tarafından tesbit edilen 88 adet Bektaşî nefesidir.

İlahiler

Türk Din Mûsikîsi'nin en çok kullanılan formu olan "ilahi"; kelime olarak "Allah'a ait" demektir. Türk Edebiyatı'ndaki manzum bir formun adı olan "İlahi", dini Türk Mûsikîsi'nde de adı geçen formun besteli hallerine isim olmuştur. Bazı ilahiler -kadiri, Nakşibendi, gülşeni, halveti, cerrahi vb.- tarikatlere özeldir ve sadece bu dergâhlarda okunur. Bununla birlikte çoğu ilahi de umumdur ve her tarikte okunmaktadır. İlahiler, işledikleri konu açısından hicrî aylara göre tasnif edilmiş ve isimlendirilmiştir. Rebiülevvel ilahileri (kutlu doğum), zilkade-zilhicce ilahileri (hac ve kurban), ramazan ilahileri vb. gibi.

Şunu önemle belirtmek gerekir ki yukarda bahsettiğimiz mersiye formunda yazılan manzumeler, ilahi formatında bestelenmiştir. Bu eserler ilahi üslubu içerisinde olmaları sebebiyle mersiye olarak değil, muharrem ilahileri olarak değerlendirilmektedir.

Hz. Ali, Ehl-i beyt ve bilhassa İmam Hüseyin hakkında birçok methiyelerin yazıldığı ve Kerbela hadisesi karşısında duyulan üzüntüyü ifade eden eserlerin birçok tekkede okunduğu muhakkaktır.⁵⁵⁹ Bu duygular Türk Din Mûsikîsi'nde sadece mersiye ve nefes formu içerisine hapsolmemiş, ilahi formu olarak farklı manzumeler veya aynı manzumeler farklı makam ve usûl anlayışı içerisinde bestelenmiştir. Bestelenmekle kalmamış, bilhassa muharrem ayında okuna gelmiştir.

Değerlendirme

Günümüze ulaşmış dini mûsikî besteleri içerisinde, Hz. Hasan efendimizin isminin geçtiği 41 eser tespit edebildik. Bunlardan bir tanesi Mevlevî ayını,

⁵⁵⁸ Ömer Tuğrul İnançer, Bektâşî Mûsikîsi' *Dünden Bugüne İstanbul Ansiklopedisi*, Türkiye Ekonomik ve Toplumsal Tarih Vakfı, İstanbul 1994, c. II, s. 130.

⁵⁵⁹ Sadeddin Nüzhet Ergun, *Türk Mûsikîsi Antolojisi*, Rıza Koşkun Matbaası, İstanbul

bir tanesi durak (mersiye), 14 tanesi nefes, geri kalan 25 tanesi de ilahi formundadır. Bektaşî geleneğinde olan Seyyid Nesimi Hz. leri dışında ki güftekarlar diğer tarikatlerin müntesibleridir. Bu eserleri besteleyen ehl-i beyt sevdalıları ise Hatipzakiri Hasan Efendi'den Cerrahi Şeyhi Muzaffer Ozak efendiye kadar oldukça geniş bir bestekâr yelpazesine sahiptir.

Eserlerde Hz. Hasan efendimiz, "Hasan, Hasen, Hasen Hulkırırza, Hasen'le Hüseyin, Hasen kurretülayn, Hasan Hüseyin, Şah Hasen ibni Ali, Mazlum Hasan, Haseneyn, Can Hasan, İmam Hasan" isimlerle anılmıştır.

Bestelerde makam olarak; 1 acemkürdi, 1 karcıgar, 6 hicaz, 1 hisarbuselik, 6 hüseyini, 1 hüseyini-saba, 2 neveser, 3 hüzzam, 1 müstear, 1 araban, 1 nihavend, 1 nühüft, 2 rast, 3 saba, 1 şivenüma, 2 segâh, 2 suzinak, 1 şehnaz, 4 uşşak makamı kullanılmıştır. Usul açısından ağırlıklı olarak sofyan ve düyek başta olmak üzere yürük semai ve aksak usuller tercih edilmiştir.

İlahiler Liste⁵⁶⁰

Güftenin ilk satır	Makam	Usûl	Beskekâr	Güfte sâhibi	Form
Âlem yüzüne saldı ziyâ âli Muhammed (<i>Hasen</i> başımın tacı, Hüseyin gözümde nemdir)	Hisarbuselik	Yürük Sem.	Sadun Aksüt	Seyyid Nesîmî	İlahi
Âlem yüzüne saldı ziyâ âli Muhammed (<i>Hasen</i> başımın tacı, Hüseyin gözümde nemdir)	Neveser	Yürük Sem.	Hüseyin Baba (Karaağaç Şeyhi)	Seyyid Nesîmî	İlahi
Ali almış sancağını eline (<i>Hasan'ı</i> Hüseyin'i almış yanına)	Suzinak	Düyek	Cüneyt Kosal	Yunus Emre	İlahi
Allah'ı nur semavatı (Ferkadan Hasan Hüseyin)	Hüseyini	Devrituran	Kazım Baba	Kazım Baba	Nefes
Bende-i âli resûl'em Mustafâ'dır sevdiğim (Şah <i>Hasan</i> hulkırırzadır kudretilayni nebi)	Şehnâz	Düyek	Aslan Hepgür	?	İlahi
Benim sevdiğimin ismi alî'dir (<i>Hasan'la</i> Hüseyin: ven şakkalkamer)	Nihavend	Düyek	Zeki Onaran	Turgut Koca	Nefes
Bir güzelin bendesiyem (Biri Hasan biri Hüseyin cedit Resulessekaleyn)	Segâh	Yürük sem.	?	Hilmi Dede (Baba)	Nefes
Bismillah ile başlayalım	Bestenigâr	Sengin	?	Rıza	Nefes

⁵⁶⁰ Eserleri toplanırken Aytaç Ergen, *Türk Müsîkîsi Notam Programı*, Sadeddin Nüzhet Ergun, *Bektaşî Kızılbaş Alevî Bektaşî Şairleri ve Nefesleri*, C.III, Rauf Yekta, *Türk Müsîkîsi Klasiklerinden Bektaşî Nefesleri*, c. IV-V, BK Yayınları İstanbul 1933 isimli kaynaklardan yararlandık.

(Can feda edip rahına ol Şah Hasaneyn)		sem.			
Bizimdir oniki imam (Hasen'le Hüseyin Ali bizimdir)	Hüseyin-Saba	Yürük Sem.	Ali Bey	?	Nefes
Bu matemde olan (Hüseyin'ile Hasan'dır ol Resulün kuretülayni)	Hüseyin	Evsat	?	?	İlahi
Canı candır hazreti Ahmed (Kurre-i ayn-i Muhammed Şah Hasan ibni Ali)	Suzinak	Düyek	Kenan Rifai Hz.	Kenan Rifai Hz.	İlahi
Canı candır hazreti ahmed (Kurre-i ayn-i Muhammed Şah Hasan ibni Ali)	Müstear	Müsemmen	Neyzen Necib Dede	Kenan Rifai Hz.	İlahi
Canü dilden hakdan iste (Ne dileğin varsa söyle Hasan Hüseyin aşkına)	Hüzzam	Devrihindi	C. Enes Ergür	Sefer Dal Hz.	İlahi
Canü dilden hakdan iste (Ne dileğin varsa söyle Hasan Hüseyin aşkına)	Hüseyin	Yürük Sem.	Metin Alkanlı	Sefer Dal Hz.	İlahi
Dini muhammedin iki kurbanı (mazlum Hasan ile masum Hüseyin)	Hüzzam	Türk Aks.	Zeki Onaran	Turgut Koca	Nefes
Ehli vela ezelden kail olup (ashab Hasaneyn bir bir gitti rah-ı bekaya)	Saba	Sofyan	Cüneyt Kosal	Ruşeni	İlahi
Ey Fatıma (Hasan Hüseyin bakıştılar)	Rast	Düyek	?	Rüşdü	İlahi
Firdevsi alada bir yanar elma (Hasan Hüseyin'in gizli sırnına)	Karcığar	Aksak	?	Veli	Nefes
Geçeriz dünyada can ü canandan (Hasan dahi dinimiz imanımız)	Hicaz	Sofyan	Hakan Alvan	Muzaffer Ozak Ef.	İlahi
Hilali muharrem giydi karalar (Mazlum imam Hasan zehirnuş oldu)	Hüzzam	Düyek	Zeki Onaran	Turgut Koca	Nefes
İki cihan güneşi (Kemâl-i imam Hasan oldu)	Uşşak	Sofyan	Zeki Onaran	Zeki Onaran	Nefes
Küllü arzun Kerbelâ (ol Ali'nin zinnüreyini can Hasan Hüseyin'dedir)	Uşşak	Sengin Sem.	Osman Nuri Özpekel	Osman Nuri Özpekel	İlahi
Mîrâca çıkınca Ahmed-i Muhtar (Hasen hulkırmızâ geldi pişüvada)	Hicaz	Sengin sem.	Hüseyin Sebilci	Şeyh Fahreddin Ef.	İlahi
Mîrâca çıkınca Ahmed-i Muhtar (Hasen hulkırmızâ geldi pişüvada)	Hicaz	Sofyan	C. Enes Ergür	Şeyh Fahreddin Ef.	İlahi
Muhammed Mustafa'nın göz nurları canları Hasan ile Hüseyin'dir	Saba	Devri revan	Yeşim Çağlayan	Hasan Dede	Mevlevi Ayini
Muhammed 194ustafa'nın nesliyim ben (benim ammim Hasen	Acemkürdi	Düyek	Abdülkadir Töre	Seyyid Nizamoğlu	İlahi

hulkırmızdır)					
Rivayette gelir birgün (dizinden oturmuştu Hüseyin ile Hasen şehzad)	Nühüft	-	Hatıpzakiri Ha- san Ef.	Yazıcıoğlu Mehmed Ef.	Durak
Sabahın seherde niyaza geldi (Hasan ile Hüseyin'in beşiği)	Araban	Sofyan	?	Pir Sultan Abdal	Nefes
Safa geldin (Hasan errahmandır)	Hicaz	Devri re- van	?	Sefil Abdal	Nefes
Siğindim Cenab-ı Rabbülalemine (Hasan hulkırmıza)	Neveser	Sofyan	Kazım Baba	Kazım Baba	Nefes
Şehitlerin serçeşmesi (Hasen ile Hüseyin'dir)	Segâh	Curcuna	?	Yunus Emre	İlahi
Şehitlerin serçeşmesi (Hasen ile Hüseyin'dir)	Hicaz	Düyek	?	Yunus Emre	İlahi
Şehitlerin serçeşmesi (Hasen ile Hüseyin'dir)	Hicaz	Rak aksa- ğı	Hakan Alvan	Yunus Emre	İlahi
Şehitlerin serçeşmesi (Hasen ile Hüseyin'dir)	Uşşak	Sengin Sem.	?	Yunus Emre	İlahi
Şehitlerin serçeşmesi (Hasen ile Hüseyin'dir)	Hüseyni	Sofyan	Adnan Üzülmöz	Yunus Emre	İlahi
Şehitlerin serçeşmesi (Hasen ile Hüseyin'dir)	Hüseyni	Sofyan	Ahmet Kadri Rizeli	Yunus Emre	İlahi
Şehitlerin serçeşmesi (Hasen ile Hüseyin'dir)	Hüseyni	Sofyan	?	Yunus Emre	İlahi
Şehitlerin serçeşmesi (Hasen ile Hüseyin'dir)	Saba	Sofyan	?	Yunus Emre	İlahi
Şehitlerin serçeşmesi (Hasen ile Hüseyin'dir)	Uşşak	Sofyan	?	Yunus Emre	İlahi
Yazılmış hüsnüne (Taki Naki Hasan asker oku- dum)	Rast	Düyek	Zeki onaran	Turgut Koca	Nefes
Yürü bre yalan dünya (Hasan ile Hüseyin'i alan dün- ya değil misin?)	Şivenüma	Raksan	Danyal Mantı	Pir Sultan Abdal	Nefes